

APSTIPRINĀTS ar Latvijas Kultūras akadēmijas Senāta 2005. gada 5. decembra lēmumu Nr.7 ar grozījumiem, kas pieņemti ar Latvijas Kultūras akadēmijas Senāta 2009. gada 28. septembra lēmumu Nr. 4 ar grozījumiem, kas pieņemti ar Latvijas Kultūras akadēmijas Senāta sēdes Nr. 7 Lēmumu Nr. 9 2014. gada 13. oktobrī

Latvijas Kultūras akadēmijas ĒTIKAS KODEKSS

1. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI:

- 1.1. Ētikas kodeksa mērķis ir noteikt Latvijas Kultūras akadēmijas (turpmāk – Akadēmija) akadēmiskā un vispārējā personāla (turpmāk – darbinieks), kā arī studējošo profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus.
- 1.2. Akadēmijas darbinieks savā darbībā ievēro Ētikas kodeksu. Situācijās, kas nav minētas šajā kodeksā, darbinieks rīkojas saskaņā ar vispārējām uzvedības normām.
- 1.3. Ētikas kodeksa uzdevums ir veicināt darbinieka likumīgu un godprātīgu darbību sabiedrības interesēs.

2. AKADĒMIJAS DARBINIEKU PROFESIONĀLĀS ĒTIKAS PAMATPRINCIPI:

- 2.1. Akadēmijas darbinieks, gan pildot savus amata pienākumus, gan arī ārpus darba ievēro šādus profesionālās ētikas pamatprincipus:

2.1.1. Taisnīgums:

- 2.1.1.1. Darbinieks rīkojas taisnīgi, ievērojot personu vienlīdzību likuma priekšā un neizrādot labvēlību vai nepamatotas privilēģijas kādai no tām.
- 2.1.1.2. Darbiniekam ir augsta tiesiskā apziņa, viņš rīkojas saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem.
- 2.1.1.3. Darbinieks iestājas pret tādām darbībām, kas var kalpot par pamatu diskriminācijai (pēc dzimuma, vecuma, reliģiskajiem uzskatiem, ienākumiem utt.), un nepieņem lēmumus, kas var veicināt diskrimināciju.

2.1.2. Godprātība:

- 2.1.2.1. Principa ievērošana prasa ikvienas personas godīgu rīcību, atklātību un uzvedību saskaņā ar savu statusu studiju un pētniecības procesā vai to organizācijā, pienākumu un saistību pildīšanu atbilstīgi savai profesionālajai kompetencei.
- 2.1.2.2. Ikviens uzņemas saistības godprātīgi pildīt solījumus, ievērot godīgumu un taktiskumu savstarpējās attiecībās.
- 2.1.2.3. Pētniecības darbā ir jāievēro prasības, kas tiek izvirzītas Zinātniskās darbības likumā un ir saskaņā ar pētnieciskā darba ētiskajiem principiem – jācenšas objektīvi novērtēt savu individuālo devumu, tā novitāti un aktualitāti, prognozēt pētnieciskās darbības sekas.
- 2.1.2.4. Darbiniekam savā akadēmiskajā un zinātniskajā darbībā (ne tikai Akadēmijas ietvaros) ir pienākums stingri ievērot akadēmiskās ētikas pamatprincipus. Darbiniekam ir pienākums izvairīties no profesionālās ētikas pārkāpumiem, ieņemamā amata izmantošanas personīga labuma gūšanai un negodīgas zinātniskās darbības – plaģiātisma, sagrozītu un falsificētu rezultātu publicēšanas, negodīgas pētniecības prakses, citu darbinieku ekspluatācijas utt.

2.1.3. **Atbildīgums:**

- 2.1.3.1. Amata pienākumus darbinieks veic atbildīgi, izmantojot savas zināšanas, prasmes, iemaņas un darba pieredzi.
- 2.1.3.2. Darbinieks ir uzņēmīgs, mērķtiecīgs un cenšas sasniegt vislabākos rezultātus, regulāri papildinot savas profesionālās zināšanas, izrāda pašiniciatīvu un izsaka savus priekšlikumus darba pilnveidošanai.
- 2.1.3.3. Darbinieks ir uzticīgs Akadēmijas darbības mērķiem un pamatvērtībām. Darbinieks rūpējas par Ētikas kodeksā pausto principu ievērošanu Akadēmijā (t.i. – norāda uz potenciāliem pārkāpumiem).
- 2.1.3.4. Darbinieks ir atbildīgs par savu rīcību un uzvedību Akadēmijā, kā arī pārstāvot Akadēmiju ārpus tās, un savu iespēju robežās nepieļauj situācijas, kas neatbilst vispārpieņemtām morāles normām un varētu kaitēt Akadēmijas reputācijai vai attiecīgās personas profesionālajam prestižam.

2.1.4. **Objektivitāte un neatkarība:**

- 2.1.4.1. Pieņemot lēmumus savā profesionālajā darbībā, darbinieks ņem vērā tikai profesionālos kritērijus.
- 2.1.4.2. Darbinieks savu profesionālo pienākumu izpildē ir patstāvīgs un neatkarīgs, norobežojas no personiskajām interesēm un ārējās ietekmes (citu personu, politisku, reliģisku vai sociālu grupu interesēm).
- 2.1.4.3. Pieņemot ar Akadēmiju saistītus lēmumus, darbinieks nedrīkst atrasties interešu konflikta situācijās. Interešu konflikta novēršanai Akadēmijas amatpersonas ievēro likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteiktās prasības.

2.1.5. **Koleģialitāte:**

- 2.1.5.1. Koleģiālas attiecības starp darbiniekiem un studējošajiem stiprina darbinieku un studējošo piederības sajūtu Akadēmijai, lepnumu par savu studiju vai darba vietu.
- 2.1.5.2. Par savstarpējo attiecību normu akadēmiskajā vidē ir uzskatāma viedokļu un konceptuālo nostādņu daudzveidība, atklāta domu apmaiņa, godīga konkurence, kas nepieļauj nesaskaņu izmantošanu sava statusa vai karjeras interesēs.
- 2.1.5.3. Koleģialitātes principa īstenošana rada nepieciešamību balstīties uz konstruktīvu sadarbību konfliktsituācijās, runas veidu un uzvedību, kas neaizskar citu cilvēku pašcieņu.

3. **AKADĒMIJAS DARBINIEKU UZVEDĪBAS PAMATPRINCIPI:**

- 3.1. Darbinieks nepieļauj savu kolēģu un studējošo goda vai cieņas aizskaršanu.
- 3.2. Darbinieks pret kolēģiem un studējošajiem nav augstprātīgs un autoritārs, ņem vērā citu viedokli un to profesionāli izvērtē.
- 3.3. Darbinieks sadarbojas ar kolēģiem, sniedzot un saņemot nepieciešamo palīdzību profesionālās darbības izpildē.
- 3.4. Darbinieks ļaunprātīgi neizmanto kolēģu un studējošo uzticēšanos.
- 3.5. Saskarsmē ar studējošajiem vai citām personām darbinieks izturas ar cieņu, ir pieklājīgs, iecietīgs, respektējot ikviena likumiskās intereses.
- 3.6. Darbinieks ir atbildīgs par citu iesaistīto personu privātuma aizsardzību un konfidencialas informācijas neizpaušanu.
- 3.7. Akadēmijas vadība ir atbildīga par administratīvo procedūru, iepirkumu, konkursu u.c. atklātuma nodrošināšanu, kā arī taisnīguma, neatkarības un objektivitātes ievērošanu šajās procedūrās un demokrātisku un tiesisku lēmumu pieņemšanu Akadēmijas pārvaldē.
- 3.8. Ārpus darba laika darbinieks izvēlas tādu uzvedības stilu, kas nerada šaubas par savu un savu kolēģu godīgumu un korektumu profesionālo pienākumu veikšanā.

3.9. Darbinieks, paužot informāciju, kas saistīta ar Akadēmijas darbību, ir korekts, jo apzinās, ka katra atsevišķa darbinieka rīcība veido kopējo Akadēmijas tēlu sabiedrībā.

4. STUDĒJOŠO ATBILDĪBA:

- 4.1. Studijas ir prioritārs studējošo pienākums. Darbu un citus paredzamus apstākļus studējošie neizmanto par attaisnojumu nenokārtotām saistībām.
- 4.2. Studējošie ir līdzatbildīgi mācību procesā un tā kvalitātē, velta visas pūles zināšanu ieguvei lekcijās, praktiskajās nodarbībās un patstāvīgajā darbā un godprātīgi pilda akadēmiskās saistības.
- 4.3. Studējošie ievēro akadēmisko etiķeti uzrunā, savstarpējās attiecībās un uzvedībā.
- 4.4. Studējošie atbalsta un uztur akadēmisku un profesionālu godīgumu, nepieļauj plaģiātu, norakstīšanu, citu intelektuālā īpašuma negodprātīgu izmantošanu vai krāpšanos.
- 4.5. Studējošie sniedz tikai patiesas ziņas par sevi, nekrāpjot un nemaldinot citus.
- 4.6. Studējošie nekaitē citu tiesībām iegūt izglītību vai veikt darbu.
- 4.7. Studējošie ievēro tos pašus ētikas principus un normas, ko Akadēmijas darbinieki (šī Kodeksa 2. punkts).
- 4.8. Studējošie godprātīgi un taisnīgi vērtē docētāju darbu un studiju procesu kopumā.

5. AKADĒMIJAS AMATPERSONU ATBILDĪBA:

Akadēmijas amatpersonām jāievēro tie noteikumi, pienākumi un aizliegumi, kas noteikti MK 2008. gada 28. jūlija koncepcijā „Lobēšanas tiesiskās reglamentācijas nepieciešamība Latvijā” 7.3.1. punktā

6. PROFESIONĀLĀS ĒTIKAS UN UZVEDĪBAS PAMATPRINCIPU IZVĒRTĒŠANA:

- 6.1. Darbinieki un studējošie ar Akadēmijas Ētikas kodeksu iepazīstas Akadēmijas mājaslapā un Personāla daļā.
- 6.2. Ētikas kodeksa neievērošanas gadījumos ikvienam Akadēmijas pārstāvim ir tiesības vērsties Akadēmijas Ētikas komisijā (turpmāk – Komisijā).
- 6.3. Sūdzības par šajā kodeksā noteikto normu pārkāpumiem izskata Komisija.
- 6.4. Komisijas nolikumu apstiprina Akadēmijas Senāts.
- 6.5. Komisijas sastāvu apstiprina Akadēmijas Rektors uz trim gadiem. Pieļaujama Komisijas locekļa atkārtota apstiprināšana.
- 6.6. Saņemtos iesniegumus Komisija izskata sēdēs, kuras sasauc un vada Komisijas priekšsēdētājs, kuru Komisija ievēl no tās locekļu vidus.
- 6.7. Pirms lēmuma pieņemšanas Komisija pieprasa paskaidrojumus (mutvārdos, rakstiski vai izmantojot elektronisko sakaru iespējas) no personām, uz kurām attiecas izskatāmais jautājums. Komisija ir tiesīga pieprasīt un saņemt informāciju, kas nepieciešama jautājumu izskatīšanai, arī no citiem Akadēmijas darbiniekiem un studējošajiem.
- 6.8. Komisijas loceklis nepiedalās jautājuma izskatīšanā un lēmuma pieņemšanā, ja tas attiecas uz viņu pašu vai struktūrvienību, kurā viņš strādā, vai Komisijas loceklis ir citādi ieinteresēts lēmuma pieņemšanā.
- 6.9. Komisijas lēmums tās kompetences ietvaros ir galīgs, to nosūta iesniedzējam un ieinteresētajām pusēm, uz kurām attiecas Komisijas lēmums.
- 6.10. Citus jautājumus, kas saistīti ar iesniegumu izskatīšanas procedūru un nav noteikti šajā kodeksā, izlemj Komisija.